

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Геолого-географски

Специалност: География

Г	Г	А	0	1	0	2	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Защитени природни обекти в България

Дисциплина:

И	2	4	1
---	---	---	---

(код и наименование)

Преподаватели доц. д-р Асен Иванов Асенов

Асистент: ас. д-р Борислав Григоров Григоров

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
	Практически упражнения (хоспетиране)	-
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	-
	Доклад/Презентация	20
	Научно есе	-
	Курсов учебен проект	50
	Учебна екскурзия	-
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	20
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops (информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	-
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	10
3.	Демонстрационни занятия	-
4.	Посещения на обекти	10
5.	Портфолио	-
6.	Тестова проверка	10
7.	Решаване на казуси	-
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	10
9.	Практически изпит	10
10.		
11.		
12.	Изпит	50

Анотация на учебната дисциплина:

Изучаването на защитените природни обекти в България в рамките на избираемия учебен предмет има за цел да даде на студентите детайлна информация по тази особено актуална материя в съвременната епоха. В програмния учебен материал се дава правна обосновка на всички категории защитени природни обекти в нашата страна: на базата на Закона за защитените територии в България, на защитените зони от екологичната мрежа NATURA 2000, биосферните паркове по програмата „Човек и биосфера“ на ЮНЕСКО и защитени обекти по други закони. Разглеждат се природногеографските особености на всички категории защитени природни обекти и се анализират количеството и качеството на екосистемните/ландшафтните стоки и услуги, които продуцират. На тази основа се интерпретират статутите /режимите/ на всички категории защитени природни обекти в България с цел разкриване на възможности за оптимизация на тяхното управление. Курсът приключва с изготвяне на курсова теза за конкретен защитен обект или обосновка за формиране на нов защитен обект според съответните законодателни норми.

Предварителни изисквания:

Студентите трябва да знаят и/или да могат:

Да познават основните теоретични постановки и понятийния апарат на Общата биогеография, Ландшафтната екология, същността на европейските директиви за хабитатите 92/43 ЕЕС, директивата за птиците 2009/147 и програмата МАВ на ЮНЕСКО.

Да могат да правят природно-географски анализ по определен структурен план;

Очаквани резултати:

Успешно завършилите курса по Защитени природни обекти в България:

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

1. ще знаят:

Всички законови положения по статутите /режимите/ на отделните категории защитени природни обекти;

Детайли за избрани /репрезентативни/ защитени природни обекти от различните категории и преди всичко за националните и природните паркове;

2. ще могат:

Да извършват екологични оценки на природни обекти в страната.

Да съставят специални тематични карти на съответни защитени природни обекти;

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум 15 ч
1.	Геоecологична интерпретация на Закона за защитените територии. 1.1. Категоризация на защитените природни обекти в България.	1
2	Основни положения в статута на резерватите. 2.1. Управление на резерватите. 2.2. Режим на резерватите.	1
3	Основни положения в статута на националните паркове. 3.1. Управление на националните паркове. 3.2. Режими на националните паркове.	1
4.	Основни положения в статута на природните забележителности. 4.1. Управление на природните забележителности. 4.2. Режим на природните забележителности.	1
5.	Основни положения в статута на природните паркове. 5.1. Управление на природните паркове. 5.2. Режим на природните паркове.	1
6	Основни положения в статута на поддържаните резервати 6.1. Управление на поддържаните резервати. 6.2. Режим на поддържаните резервати.	1
7.	Основни положения в статута на защитените местности. 7.1. Управление на защитените местности. 7.2. Режим на защитените местности.	1
8	Същност и особености в управлението на защитените зони по хабитатната директива.	1
9	Същност и особености в управлението на защитените зони по птичата директива.	1
10	Природногеографска характеристика и ландшафтна структура на Национален парк „Пирин”.	1

11	Природногеографска характеристика и ландшафтна структура на Национален парк „Централен Балкан“.	1
12	Природногеографска характеристика и ландшафтна структура на Природен парк „Витоша“.	1
13	Природногеографска характеристика и ландшафтна структура на Природен парк „Врачански Балкан“.	1
14	Природногеографска характеристика и ландшафтна структура на Природен парк „Русенски Лом“.	1
15	Природногеографска характеристика и ландшафтна структура на Природен парк „Рилски манастир“.	1
Тема - Упражнения		15 часа
1	Презентация с дискусия върху защитените природни обекти на Дунавската биогеографска провинция.	2
2	Презентация с дискусия върху защитените природни обекти на Балканската биогеографска провинция.	3
3	Презентация с дискусия върху защитените природни обекти на Средиземноморската биогеографска провинция.	2
4	Презентация с дискусия върху защитените природни обекти на Евксинската биогеографска провинция.	2
5	Презентация с дискусия върху защитените природни обекти на Черноморския акваториален биогеографски район.	2
6	Практическа работа с Червената книга на България за локализиране на защитени видове и съобщества.	2
7	Усвояване на умения за структуриране и написване на научно изследване за определен защитен обект в България.	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Ландшафтно-екологична интерпретация на Закона за защитените територии.
2.	Основни положения в статута на резерватите със строг режим.
3.	Основни положения в статута на националните паркове.
4.	Основни положения в статута на природните забележителности.
5.	Основни положения в сатута на природните паркове.
6.	Основни положения в статута на поддържаните резервати.
7.	Основни положения в сатута на защитените местности.
8.	Природно-географска характеристика на Национален парк „Пирин“.
9.	Природно-географска характеристика на Национален парк „Централен Балкан“.
10.	Природно-географска характеристика на Природен парк „Витоша“.
11.	Природно-географска характеристика на Природен парк „Врачански

	Балкан”.
12.	Природно-географска характеристика на Природен парк „Русенски Лом”.
13.	Природно-географска харктеристика на Природен парк „Шуменско плато”.
14.	Природно-географска характеристика на Природен парк „Сините камъни”.
15.	Природно-географска храктеристика на Природен парк „Златни пясъци”.
16.	Природно-географска характеристика на Природен парк „Странджа”.
17.	Природно-географска храктеристика на Природен парк „Рилски манастир”.
18.	Природно-географска храктеристика на Природен парк „Персина”.
19.	Природно-географска храктеристика на Природен парк „Българка”.
20.	Природно-географска храктеристика на Защитена зона по избор.

Библиография

1. Асенов, А., Обща биогеография. – С., УИ, 2001.
2. Асенов, А., Биогеография на България. АН-ДИ, 2006.
3. Асен Асенов, Владимир Владимиров, Петър Димитров, 2015. Биологично разнообразие на Национален парк „Рила“. Издадена от Дирекция „Национален парк Рила“ ISSN: 978-619-90533-3-1, 100 стр.
4. Бручев, И. и др. Природните паркове в литосферата на България. В сп. на БАН, год. CVIII, кн. 1, 1995.
5. Георгиев, Г. Народните паркове и резерватите в България. „Просвета”, С., 1999
6. Георгиев, Г. Биогеографски особености на България. ЮЗУ, Благоевград, 2000
7. Ганева, А., В. Русакова, М. Димитров е др. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. С., 2005.2009.
8. Глобална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. С., 1992
9. Груев, Бл., Б. Кузманов. Обща биогеография. – С., УИ, 1994.
10. Закон за защитените територии, ДВ, С., 1998.
11. Павлова Ек. и Д. Безлова, Защитени природни територии, ЛТУ, С., 2003.
12. Петров, П. В. и Н. Пипков, Ландшафтно-екологична оценка на НП „Златни пясъци” за целите на рекреационното пракоустрояване. Сб. матер. от IV научна конф. „Екология, икономика и жизнена среда на Черноморския регион”, Варна, 1995.
13. Пипков, Н. и П. В. Петров, Типология на ландшафтите в природен парк „Врачански Балкан”. Сп. ”Лесовъдска мисъл”, кн. 2, 1995.
14. Пипков, Н. и П. В. Петров, Използване на ландшафтно-екологичната оценка на Национален парк „Пирин” за целите на паркоустрояването. Научно-техн. конф. ”Екологични, природни и здравни основи на туризма в Югозападна България”, Благоевгард, 1996.
15. Пипков, Н. и Д. Берберова, Типология на ландшафта и неговите особености в Природен парк „Русенски Лом”. Международ. научна конф. „50 години ЛТУ”, Сб. Доклади, 2003.
16. План за управление на Национален парк „Централен Балкан” 2014-2020
17. План за управление на Национален парк Рила” 2014-2020
18. Странджа – природен парк, Малко Търново, 1999.

19. B. Grigorov, A., Assenov. 2015. Evaluation of ecosystem services in the territory of Mala planina by the use of contingent valuation method. SPECIAL EDITION / ONLINE Section "Biodiversity & Ecology" Second National Youth Conference "Biological sciences for a better future", Plovdiv, October 30-31, 2015. ISSN: 1314-6246. 307-312p.
20. Elhai, Henri. Biogeographie. Paris, Librairie Armand Colin, 1968.
21. Eyre, S.R. Vegetation and Soils. – London, Edward Arnold, 1987.
22. McCarthy, Dennis. Here be dragons: how the study of animal and plant distributions revolutionized our views of life and Earth. Oxford & New York: Oxford University Press, 2009.
23. Schickhoff U., M. A. Blumler, A. C. Millington. 2014. Biogeography in the early twenty-first century: A science with increasing significance to Earth's changes and challenges. Geographia Polonica, vol. 87, iss. 2. Published by Institute of Geography and Spatial Organization Polish Academy of Sciences 1964.
24. Fet, Victor., Popov, Alexi (Eds.). Biogeography and Ecology of Bulgaria. Published by Springer P.O. Box 17 AA Dordrecht, The Netherlands, 2007.
25. <http://www.biogeography.org> International Biogeography Society
26. <http://www.blackwellpublishing.com/journal.asp>. Journal of Biogeography homepage
27. Systematic & Evolutionary Biogeographical Society

Дата: 30.01.2018

Гр. София

Съставили: доц. д-р Асен Иванов Асенов

ас. д-р Борислав Г. Григоров